

INSTRUKS FOR VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I SVALBARDS MILJØVERN FOND

Instruksen er fastsatt av Miljøverndepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 3. februar 2014.

Oslo

departementsråden

1. Innledning

Instruksen inneholder grunnleggende krav til fondets virksomhets- og økonomistyring. Dokumentet beskriver fondets myndighets- og ansvarsområde, hovedfunksjoner og rolle. Instruksen tydeliggjør styreleders ansvar og andre formelle krav til fondet innenfor økonomistyring. Instruksen må ses i sammenheng med etatsstyringsheftet og tildelingsbrevet.

2. Instruksens forhold til økonomiregelverk

Virksomhets- og økonomistyringen i Svalbards miljøvernfond skal følge Reglementet for økonomistyring i staten (Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (Bestemmelsene). Reglementet og Bestemmelsene ligger til grunn for alle statlige virksomheter, og instruksen er et supplement til dette. Instruksen omfatter krav til virksomheten i Svalbards miljøvernfond. Økonomistyring i Svalbards miljøvernfond skal også følge rundskriv, direktiver og retningslinjer som fastsettes av overordnet departement på det aktuelle område, og som er relevante for virksomhets- og økonomistyring i fondet.

3. Hovedtrekkene i Svalbards miljøvernfonds myndighets- og ansvarsområde

Svalbards miljøvernfond er et statlig fond underlagt Klima- og miljødepartementet.

3.1. Miljømål Svalbards miljøvernfond skal arbeide for

Svalbards miljøvernfond skal arbeide i samsvar med svalbardmiljøloven, forskrift om tilskudd fra Svalbards miljøvernfond, fondets vedtekter og innenfor rammen av de miljøvernpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop 1 S. De spesifikke mål, krav og oppdrag som Svalbards miljøvernfond skal arbeide for det enkelte år blir gitt i det årlige tildelingsbrevet.

3.2. Svalbards miljøvernfonds hovedfunksjoner

De tildelte budsjettmidler skal etter styrets nærmere beslutning brukes til tilskudd til tiltak i samsvar med fondets formål, jf. svalbardmiljøloven § 98, forskrift om tilskudd fra Svalbards miljøvernfond § 1 og vedtekter for Svalbards miljøvernfond § 2. Svalbards miljøvernfond må ha kunnskap om hvilke oppdrag og prosjekter som miljøvernforvaltningen har på Svalbard, og arbeide for at det er god koordinering mellom miljøvernforvaltningens ordinære oppgaver og tilskudd fra fondet.

Fondsmidlene kan brukes til prosjekter som supplerer eller bygger opp under pågående aktiviteter som skal dekke forvaltningens kunnskapsbehov. Klima- og miljødepartementets ”Katalog over miljøvernforvaltningens forskningsbehov 2010-2015” er et viktig utgangspunkt for å kontrollere relevansen for forvaltningens behov av de omsøkte prosjekter, samt matrisen over miljøvernforvaltningens kunnskapsbehov på Svalbard som årlig utarbeides av Norsk Polarinstitutt i samarbeid med direktoratene.

Tilskuddsmidlene skal benyttes til tiltak som fører til vern og sikring av naturmiljø, kulturminner og kulturmiljø, og til prosjekter med opplærings- og informasjonsformål. Fondets midler bør i hovedsak brukes til prosjekter som gir konkrete og synlige resultater. Dette omfatter blant annet skjøtsel, vedlikehold og gjenoppretting av miljøskader. Fondsmidlene kan også benyttes til undersøkelser for å klarlegge miljøtilstanden og hva som er årsak til endringer i miljøet. Forskningsprosjekter må rette seg mot forvaltningsrelevante problemstillinger, som er viktige for å nå de høye miljømålene på Svalbard. Det må arbeides videre for at resultatene fra prosjektene blir formidlet på en hensiktsmessig og forståelig måte, slik at kunnskapen følges aktivt opp og blir utnyttet på en effektiv og konstruktiv måte. Når det gjelder tiltak i bosetningene kan fondsmidler ikke brukes til planansvarliges ordinære forvaltning, men fondet vil kunne støtte prosjekter som har til formål å bedre miljøet i bosetningene.

Fondet kan også brukes til informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak. Fondsmidler skal ikke brukes til å dekke miljøforvaltningens ordinære administrative utgifter, og skal heller ikke gå til ordinær drift av institusjoner og organisasjoner, dekking av tidligere investeringer og dekking av underskudd.

Budsjettmidlene skal også dekke utgifter til forvaltningen av fondet, det vil si utgifter til dekning av virksomhet for fondets styre og administrasjon. Styret må også i sin bruk av budsjettmidler ta hensyn til at fondets inntekter også skal dekke refusjonsordningen til fastboende og kompensasjon til innkreverne av miljøavgiften.

Sekretariatet for Svalbards miljøvernfond kan søke faglig bistand ved vurderingen av søknadene hos Sysselmannen, Norsk Polarinstitutt, Riksantikvaren og Miljødirektoratet.

4. Regler for saksbehandling

Avgjørelser i økonomisk-administrative saker skal som hovedregel være skriftlig dokumentert. Forslag til beslutning skal inneholde en saksframstilling som er tilstrekkelig til at den som foretar budsjettdisponering, kan foreta selvstendige vurderinger og etterkontroll.

5. Styringsdialog, jf. Bestemmelsene kap. 1.3

Styringsdialogen mellom departementet og Svalbards miljøvernfond skal følge intensjonene i "Felles plattform for etatsstyring i miljøvernforvaltningen".

Det skal holdes minst to etatsstyringsmøter i året som behandler fondets oppfølging av tildelingsbrevet og andre aktuelle saker. Departementet har ansvaret for at dagsorden til møtene er avtalt på forhånd og bestemmer hvem som skriver referat. Dersom det i styringsmøter eller i annen form for styringsdialog bestemmes at vesentlige forhold som er tatt opp i tildelingsbrevet skal endres, skal dette komme tydelig fram i referatene eller i annet dokument fra departementet til Svalbards miljøvernfond.

Rapporter fra Svalbards miljøvernfond som skal behandles på etatsmøtene, må oversendes departementet senest to uker før møtetidspunktet. Rapportene skal bl.a. i nødvendig grad omfatte risikovurderinger som er gjennomført i den aktuelle rapporteringsperioden med vekt på risikoreducerende tiltak.

6. Styret

Styret er Svalbards miljøvernfonds øverste organ. Styrets leder er fondets virksomhetsleder.

Styret skal:

- a. påse at fondets midler forvaltes i samsvar med svalbardmiljøloven § 98, forskrift om tilskudd fra Svalbards miljøvernfond, fondets vedtekter og retningslinjer fastsatt av Klima- og miljødepartementet. Styret skal påse at økonomistyringen i Svalbards miljøvernfond er innrettet i samsvar med bestemmelser i de dokumenter som er nevnt i punkt 2 og denne instruksen.
- b. påse at det er foretatt risikovurderinger av alle vesentlige sider ved fondets tilskuddsforvaltning og virksomhet for øvrig.
- c. fremme forslag for Klima- og miljødepartementet om bevilgning av fondets inntekter.
- d. fatte vedtak om disponering av fondet midler i samsvar med § 4 i vedtektene for fondet og premissene i tildelingsbrevet. Styrets disponering av fondets midler må ikke føre til at fondets kapital blir negativ, herunder må det tas hensyn til refusjon av avgift for tilreisende betalt av fastboende og godtgjørelser til innkreverne av denne avgiften.
- e. fastsette en års-/virksomhetsplan for både styrets og sekretariatets aktiviteter i samsvar med tildelingsbrevet.
- f. fastsette internbudsjettet med utgangspunkt i års-/virksomhetsplanen, og påse at det føres et internregnskap for oppfølging av internbudsjettet. Internbudsjettet og -regnskapet skal skille mellom avsetninger til drift av styrets og sekretariatets virksomhet og avsetninger til tilskudd til miljøverntiltak. Internbudsjettet og internregnskapet må innrettes slik at det er god oppfølging av gitte tilsagn og virksomheten for øvrig.
- g. godkjenne rapporter til statsregnskapet og Klima- og miljødepartementet.
- h. fastsette retningslinjer for tilbakebetaling av miljøavgiften for tilreisende til Svalbard som er innbetalt av fastboende på Svalbard, og for betaling av godtgjørelse til innkreverne av denne avgiften.
- i. Klima- og miljødepartementet underrettes i alle viktige saker.

Styrets vedtak vedrørende tilskudd til miljøverntiltak må være fattet slik at de kan anses som utøvelse av budsjettdisponeringsmyndighet. Vedtakene må derfor være knyttet til konkrete enkeltstående tiltak.

Styrets vedtak vedrørende dekning av styrets og sekretariatets utgifter kan fattes som et rammevedtak, jf. punkt 9. Budsjettdisponering innenfor rammevedtaket kan foretas av Sysselmannen. Styret i samråd med sekretariatet må påse at alle utgifter til styret og sekretariatet er i samsvar med økonomiregelverket og har dekning innenfor rammevedtaket før de pådras.

Styret for Svalbards miljøvernfond skal sende Klima- og miljødepartementet årsrapport og periodiske rapporter i henhold til retningslinjer gitt i tildelingsbrevet, eventuelle andre brev som departementet ber om i særskilt. Krav om innholdet i perioderapporten vil framgå av tildelingsbrevet eller av særskilt brev.

Sammen med sekretariatet må styret vurdere behovet for endringer i denne instruks, samt behovet for eventuelle andre retningslinjer, rutinebeskrivelser og lignende, og fremme nødvendige forslag om dette for Sysselmannen eller Klima- og miljødepartementet.

Styret og sekretariatet har gjensidig plikt til å informere hverandre om alle forhold som kan ha betydning for forvaltning av fondet.

7. Sekretariat for Svalbards miljøvernfond

Sekretariatsfunksjonen utøves av Sysselmannskontoret og sekretæren for fondet. Sekretariatet for Svalbards miljøvernfond er administrativt lagt til Sysselmannen på Svalbard. Sekretæren står for den daglige driften av fondet, og er underlagt styret for fondet i alle saker som gjelder fondet.

7.1 Sekretær for fondet

Sekretæren skal sørge for:

- a. at fondets styre og sekretariat har tilgang til Reglementet og Bestemmelsene, denne instruks, rundskriv, retningslinjer og fastsette nødvendige utfyllende bestemmelser og rutinebeskrivelser i samsvar med denne instruks.
- b. at styrets vedtak og forutsetninger blir effektivt og fulgt opp som forutsatt av styret.
- c. å etablere rutiner slik at styret og sekretariatet til en hver tid har oversikt over fondets samlede midler, bestående av fondets kapital og tildelinger fra Klima- og miljødepartementet, og oversikt over hvordan fondets kapital er disponert av styret.
- d. å fremme forslag for styret om års-/virksomhetsplaner for styrets og sekretariatets aktiviteter i samsvar med tildelingsbrevet fra Klima- og miljødepartementet.
- e. å legge frem forslag for styret til internbudsjett og følge det opp ved et internregnskap og gi styret all nødvendig informasjon om økonomiutviklingen.

7.2 Sysselmannskontoret

Sysselmannskontoret skal sørge for:

- a. å tilsette sekretær for Svalbards miljøvernfond.
- b. sørger for at fondet har et effektivt og hensiktsmessig økonomi- og lønnsystem som har innebygd tilfredsstillende kontroll.
- c. krever inn de midler som er nevnt i vedtektene for fondet § 9.
- d. sørger for de periodiske rapporteringene til statsregnskapet og andre økonomirapporter etter anmodning fra styret og sekretæren.

For øvrig har Sysselmannen de fullmakter og krav som ligger i økonomiinstruks fra Justis- og beredskapsdepartementet til Sysselmannen på Svalbard, med de begrensninger som følger denne instruks.

8. Endring av instruks og retningslinjer, rutinebeskriver og lignende for økonomistyring fastsatt av Klima- og miljødepartementet

Klima- og miljødepartementet kan fastsette nærmere retningslinjer, rutinebeskrivelser og lignende for Svalbards miljøvernfond i samråd med styret og sekretariatet.

9. Delegering av budsjett disponeringsmyndighet, jf. Bestemmelsene kap. 2.5.2.1.

Styrets leder og Sysselmannen har budsjett disponeringsmyndighet over fondets midler, herunder tildelinger fra Klima- og miljødepartementet. Budsjett disponeringen skal være i samsvar med styrets vedtak om disponering av fondets midler, jf. punkt 6.

Budsjett disponeringsmyndigheten til Sysselmannen gjelder innenfor styrets rammevedtak om utgifter knyttet til styrets og sekretariatets virksomhet, jf. punkt 6. Sysselmannen fortar også budsjett disponeringer knyttet til tildelingene fra Klima- og miljødepartementet. Sysselmannens fullmakt gjelder også refusjon til fastboende for betalt miljøavgift og godtgjørelse til innkreverne av denne avgiften.

Sysselmannens budsjett disponeringsmyndighet skal for øvrig følge relevante bestemmelser Økonomiinstruks fra Justis- og beredskapsdepartementet for Sysselmannen på Svalbard.

Sysselmannen må påse at det føres kontroll med hvordan delegert budsjett disponeringsmyndighet utøves.

10. Opprettelse av oppgjørs- og arbeidskonti, jf. Bestemmelsene kap. 3.4

Klima- og miljødepartementet ved Avdeling for organisasjon og økonomi sørger for at det blir opprettet oppgjørskonti i Norges Bank i samsvar med retningslinjer for statens konsernkontoordning. Sekretariatet for fondet må sørge for at departementet får nødvendig informasjon om de aktuelle konti.

Sysselmannen velger kontofører i henhold til Finansdepartementets rammeavtale og avtaleverk og sørger for å opprette arbeidskonti hos kontofører.

Klima- og miljødepartementet ved Avdeling for organisasjon og økonomi oversender kontokoblingskjema mellom arbeidskonti og oppgjørskonti til Norges Bank.

11. Fondets inntekter, jf. Bestemmelsene kap. 5.4

Dersom fondet mottar donasjoner, skal saken forelegges Klima- og miljødepartementet.